

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-bivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésnek és jutányosan közöltetik.

Folyó 2dik félévi (julius-decemberi) teljes számú példányokkalszolgálhat még a szerkesztőség.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország. (Kinevezések és előléptetések; a Tiszaszabályozás ügyében; rendkívüli jutalomtárgy; Pest, Csongrád és Vas megyék közgyűlései; Beregszász-bul; erdélyi ügyek; iparvédegyeztetési közgyűlés; a pécs-mohácsi vasúttársaság megalakulása 's eddigi intézkedései; legújabb felrózódás; énekiskolai részvényesek közgyűlése; a dunamelléki hely. vallásu egyházkerület 's a kisdudovai intézeteket M. O. terjesztő egyesület közgyűlési határideje; budapesti napló.)

Amerika. (Buenosayresi hírek; közel háboru Uj-Granada és Ecuador között)

Anglia. O'Connell győzelme a fiatal Irland fölött; Napoleon Lajos hg.)

Franciaország. (A párisi törvényszék a királyi haláljáról terjesztett hírek nyomozásában Henry vallatása; a párisi sorbonnei jutalomosztás; elegy.)

Dánia. (A schleswig-holsteini örököségi ügy (vége); az ez iránt összehgyült schleswig-holsteini rendek jul. 27diki gyűlése.)

Olaszország. (Lajos-Fülöp levele a pápához; különféle hírek a pápai tartományokból.)

Értesítő.

Magyar- és Erdélyország.

Ó cs. s. ap. kir. Főlsége Birling János zágrábi kanonok s császári prépost scópiai püspökzímekkel díszesíteni, Némethy József szatmári püspökánodai vallásánart ugyanazon káptalan tiszteletbeli kanonokává; továbbá Vilecz Ignác magy. kir. udv. kancelláriai valóságos fogalmazót ugyanott számfeletti udv. titoknokká, Pásztor József fumei kormányzósi tiszb. fogalmazót pedig m. kir. helytartósi tiszb. fogalmazóvá nevezni méltóztatott.

Ó cs. s. ap. kir. Főlsége Salló György balinzi k. kamarai ispánt nyugalmazni kegy. méltóztatott.

A m. k. udv. Kamra az ujan alapított lugosi ideiglenes kamarai mérnöksegédi állomásra Koztka Károlyt az országos építészeti főigazgatóságnál eddigi rajzoló, a Chalupkay Antal halála által megüritt baracska kamar. kasznári állomásra Uhlarik András eddigi palánka kamar. számtartósi ellenőrt; 's végre a diósgyőri kir. praefectoratusnál megüritt harmadik irnok-állomásra Stöckl Antal díjtalan gyakornokot alkalmazta.

Kolozs megyében aug. 17kén országgyűlési követekké Zelek Károly és Nagy Elek; Fogaras vidék részéről: gróf Teleki László és Boér György; Háromszékben: b. Apor József és Bartha Károly; S. Szentgyőr részéről: Demeter József és Császár Sámuel; Illyefalva közönség részéről: Szász István és Lukács Ferenc's végre Brassó vidékékről: Abriehsfeld János György és Bömches Frigyes választattak meg. (Erd. lapok)

A Tiszaszabályozás ügyében. A haza méltó figyelmét igénylő tiszaszabályozási ügy hat's hatnia kell is az egyes polgárok keblire, felrizza t. i. ezen roppant vállalat az ember idegeit főleg az árelemmel küzdőét, 's int mindenkit komoly tanácsot kérni az észtil és tapasztalástul; midőn tehát e fölött nézetimet röviden kitéárom, azon biztos hiedelemben vagyok, hogy a haza oltárára, habár egy porszemnyit, de mégis áldoztam 's e miatti öntudatom boldogít.

Eber figyelemmel kísértem én is e szabályozási tárgyban minden oldalról közleményt 's nyíltan kimondom, hogy meggyőződésemmel fogvást az eddigi tervezetek legcélzesebbike, mi által a cél leginkább megközelítettik, a Lámm Jakab uré. E szerint bizton hiszem vízértől mentesítetéseket a most attól járt vidékeknek, ez által reménylem a hajózhataj jövedőjének megállapítását, *) mely t. i. Tisza-ujtaktól egyfelől Tokajon által lefelé, másfelől Szatmáron által Debreczennek és Csongrádnak eszközölthetnének és azért javasoltatik leginkább szerző ur által, mivel a nagy, t. i. 500 ezer köb lábra menő vízmennyiséget a mostani hosszu, tekervényes és kevés eséssel bíró uton a szük meder miatt, — mely csak egy negyedrészt foghatja föl 's emésztheti meg legfőbb ama víztömegnek — levezetni lehetetlen. A főlebb említett 500 ezer k. láb vízmennyiség, a Vársárhelyi Pál által tiszaszabályozó terve alapjául szolgáló 105 ezer köb lábra tett vízmennyiségtől nagyon különbözik. E' szembeszökő különbségnek oka ott rejlik t. i. hogy Lámm Jakab ur a vízmennyiséget vízműtani szabályok szerint a folyókon külön külön igen okosan mérte és határozta meg, ott t. i., hol a víz áradáskor medrében még együtt van; Vársárhelyi Pál ur pedig csak Tokajnál mérte meg a víztömeget, azért nem is jöhetett a vízmennyiség tudomására. **) Oly építvénynek tehát, hol az alap inga-

doz, kétségen kívül előbb több buknia keil, e szerint szoros logikai következtetés az, hogy az említett V. tervnek kelő sikere soha sem leend, bár számtalan millió forintot költsenek rá; pedig uraim a pénzügyi (finansialis) tekintet nem megvetendő valami, mert az erre szükséges kölcsön ma megadatik, de megtörténhetik, hogy holnap, pedig sirva fogjuk azt visszafizetni, tán minden siker nélkül!

A víz-leeresztés eddigi legcélszerűbb terve az érberettyói mederbe, mely hajdan csakugyan a Tisza ágya volt, hol a partok 's meder most is oly állásban szemléltetők, hogy bizonyos kényelmes 's minden káros következtés nélkül nyerheti őt helyét vissza, ide értvén a medernek megkívántató szabályoztatását, mely minden esetre sokkal kevesebb (?) pénzzel eszközölhető; sőt nyíltan kimondhatni, hogy felével is létesíthető azon költségnél, mit a Vársárhelyi terv létesítése igényel. *) Igy állván az előzvények — volnék dús gazdag, mint az nem vagyok, le merném kötni mindenem, hogy a Lámmféle terv 's csak egyedül ez által leend hajózható Tiszánk, ez fogja eszközölni a tökéletes vízmentesítést, ez fog megöni a sok mocsár 's dágványok mrigyes kipárolgásaitól, **) de tántoríthatlan bizalmunk, hogy a nagymélt. bizos ur nem hagyandja kellő figyelem nélkül e' jeles eszmét 's létesítése által boldogítand benünket 's virulóvá teendő e' nagy honrészt. *** — Berettyói.

Rendkívüli jutalomtárgy. B. Deresényi János cs. kir. udv. közkamrai előterjesztő tanácsos ur kérelmére az academia a következő jutalomtárgynak mind kihirdetését, mind a pályairatok elfogadását, megvizsgálását 's a jutalmak kiadását elhatározván: a kérdés, a tisztelt jutalomtevő által szerkesztve, ezennel közhírré tétetik.

„Felteven mindenről, ki ezen jutalomkérdésben versenyezni szándékozik, azt hogy, a „communismusknak egy humanus ellenszeréről“ ir munkám tartalmával és szellemével közelebbről megismérkedendik, elég lesz itt a következőket említeni.“

A jutalomirata feladata két részre oszlik:

Az első részben igyekeztek a versenyző részszert azok nyomán, mik a fennevezett munka tartalmából e' célra használható, részszert mászzert saját nézetei által mentől áthatóbban bizonyítani azt, mennyire kívánatos, sőt szükséges és hasznos volna a nemesség eddigi hitbizományi jóságait pénztökökre átváltoztatni, 's a haza anyagi szükségereire szolgáló országos pénztárba felmondhatatlan 's olyan tőkeminőségben, mely a hitbizományi örökösök magvaszakadása esetében az országos pénztár tulajdona maradna, folytatni, mely viszont a kamatokat a hitbizományok birtokosainak maguk 's örökösök számára, átváltoztatás idejékor törvényes kamatláb szerint teljes biztosítás és szoros kötelezettség mellett fizetni tartoznék; és hogy ezentul más akármí rendü személynek is szabadságában álljon, maradékaik anyagi jólléte biztosítása végett hitbizományokat, — akár egyes, akár minden

kanyarulat (serpentina) átvágatása — ugy szinte a mellékfolyamoké — 's ezek megrovidított vonalán a víz ereje által öblösbulendó 's tágasbulandó meder alakulása után sem késő, sőt tán akkor célszerűbb, mert csak a meder bővültével, melyedével 's ezen a víz gyorsabb lefolytával állapíthatni meg bizton mind a Tisza, mind mellékfolyami árvi mennyiségét — akkor szinte az ártért 's ehez szabandó töltéseket. Legelső tehát mind a fő — mind a mellékfolyam-sabályozásnál a szükséges átvágások létesítése 's a meder kellő öblösülte után a töltés az ártéri szükséghez képest — a mellék-csatornázás 's folyam egyéb hasznosítása ezután következnek. Mi avatlatlan szemmel így látjuk legalább következők a teendőek egymásutánját. Szerk.

*) Itt csak bizonyos 's kétségtelen alapra fektetett számítás határozhat erre nézve dönthetetlenül, minden más, bármí nyomosnak látszó állítás nem egyéb pusztá vélemény-nél. 'S igen kívánatos, hogy ez 's a felebb érintettek iránt akár Lámm akár a beküldő ur alaposan világosítaná fel a hazai közönséget, főleg pedig az egész Tiszamelléket, melynek az legközelebb érdekében áll, hogy annyi sok gyanu 's némi részben alaptalan mendemondának, szőszaporító irkafirkának végkép nyakát szegnek. Szerk.

**) Vajjon nem szaporítottak e' majd így a sárrétek 's posványok mérges kigözölőgei? Igazi lejtérés 's földréteg-kémlés a' esatornavonal mentiben mellőzhetlen szükség. Szerk.

***) Az átszelések létesítése 's a kellő meder-öblösítés megtörténte után netalán főleglegül maradandó árvi fekeztése 's folyam hasznosítása végett is megtörténhetik ez 's így sem a Tisza mint fő recipiensnek minden évszakban hajózhataja nem fog kockázatni, sem a belé ömlő mellékfolyamok célszerű hasznosítása, p. o. rétöntözésre vagy malomcsatornára 's tb. Szerk.

maradékaik számára oly pénztökök által alakítani, melyek a fenebbi feltételek alatt az országos pénztárba fizetendők volnának. —

Hogy a hitbizományi fekvő jóságok pénztökökre való átváltoztatásuk a jóságoknak kótyavetye után, még pedig a nagyobb terjedelműeknél annyi részre osztva, mennyit a gazdaság 's vidék viszonyai javaslanak, — intézendő eladása által ezközlendő, ez magában értetik.

Hogy azonban azon egész részt, melyben a hitbizományi családnak rendes lakása volt, nemkülönben azt is, melybe elhunyt kedveseit temetni szokta, elsőégi joggal olyformán válthassa magához a hitbizomány akkori birtokosa, ki alatt az átváltoztatásnak törvényesen megtörténnie kell, hogy ezen résznek csak becsárát tartozzék az országos pénztárba hitbizományi tőke gyanánt befizetni, ezt a humanitás követeli.

Hogy az átváltoztatás nem egyszerre, hanem csak oly mennyiségben 's időszakokban eszközölhető, mint azt az országos pénztár érdeke kívánja, de egyesülve a hitbizomány birtokosainak azon érdekével, mellyélfogva nem ezéllirányos, tul a módon sok jóságot egyszerre eladóvá tenni, — az is magában érthető. Világos azonban az is, hogy nincs ok ebben szerfölötti tartózkodással lenni, mivel a jóságvételre vágyóknak ingerül szolgáland az, hogy majd minden hitbizományi jóság elpörölhetetlen gyökeres jogú; tehát a vevőnek addig is, míg az ósiség fenáll, tökéletes batorságot nyujt.

Ennélfogva 's mivel nagy terjedelmű jóságok gazdaságát nehéz a birtokosnak, vagy főtisztjének mindig jól áttekinteni; mivel továbbá a mi nem oly birtokunk, melyet ha épen tetszésünk úgy hozná magával, eladhatnánk, abba javításokra 's tb. jövedelmeink egy részét fektetni ritkán szeretjük, tehát kétséget nem szenved, hogy a legtöbb nagy terjedelmű hitbizományi jóság jövedelme, mely a hitbizományi tőkének kamatját képezi, azon alul marad, a' mit kisebb osztályu eladások által elerendünk.

Hogy ezen nyereség a minden évi jövedelemnél vagyis kamatnál nem más, hanem a hitbizományi jóság volt birtokosát 's örökösét, az országos pénztárt pedig, csak ha azok magva szakadna, illetheti, az ismét magában értetik. —

Az irat második része álljon oly részletes törvényjavaslatból, melyben a versenyző igyekezendik a fenebbi célnak elérését legjobban 's úgy eszközölni, hogy a törvény tartalma mind a hitbizományi birtokosnak, mind az országos pénztárnak úgy is karöltve járó — érdekeit a földologban, a' mennyire csak lehető, biztosítsa.

Egyesül ugyanis mindkettőjük érdeke abban, hogy a hitbizományi jóság eladásából keletkező tőke mentől nagyobb legyen.

Kívánatos tehát mindkettőjükre nézve, hogy a kótyavetye nagy renddel 's mind annak lehetőségig való elhárításával történjék, mi a versenyzés élénkségének árt-hatna, vagy a versenyzők egymásközti káros egyetértésének tért engedhetne. Kívánatos továbbá mindkettőjükre az, hogy az eladandó hitbizományi jóságok sora oly vidékeken vegye kezdetét, hol a gazdaság 's üzlet viszonyai már kifejtettebbek, 's hogy a sor, erre mindig tekintet leendvén, haladjon a kevésbbé kifejtett viszonyu vidékek és jóságok felé. —

A fizetés ne követeltessék egyszerre, hanem csak egy tetemes részben a jóság átvétele előtt, azután pedig több évi rátákban, mint az a kir. adománylevél mellett nyert jóságok vételárának letisztázásában is divatoz. Magában értetik, hogy mihelyt a hitbizományi birtokos kezéből a jóság ki van véve, a mi káros viszonyok aztán a vételi sommát netalán érhetik, abban a hitbizományi birtokos ne részesüljön 's ennél fogva a vételpenz iránti kezelésben viszont semmi befolyással ne birjon. Az országos pénztár érdekében fog tehát állani: a) hogy a mint már azon bánatpenz, mely a kótyavetyénél való versenyzésre szükséges, nem másutt, hanem csak vagy az országos pénztárba, vagy egy tökéletesen biztos másféle közpénztárba lenne befizethető, 's a kótyavetyénél csupán a nyugtatvány előmutatandó, úgy mind az, a mi később az országos pénztárba fizetendő, egyedül magába az országos pénztárba tétessék le. b) Hogy a mi a vételárból fizetetlenül marad a jóság átadásával, az tán az által biztosított legjobban, hogy a vevő, míg csak valamivel még tartozik, ne másképp

legyen a jószág birtokában, hanem csak mint haszonbér-
lője az országos pénztárnak.

Az, hogy az országos pénztár miképpen kezelje ezen hit-
bizományokból álló pénzeket, nem lehet föladata jelen tör-
vényjavasltnak; azaz: országgyűlésen fog elhatározotlni,
ha csakugyan az ige testté válik.

Szükségesnek látszik azonban a gondoskodás a tör-
vényjavaslathoz még az iránt, hogy azon hitbizományi bir-
tokos, kinek jószága eladásán van a sor, az eladást (melly-
nél az illető vármegye tán legjobban egy küldöttség által
működhetnék, mind a nagyobb terjedelmű jószágok ré-
szekre való elosztásában, mind az utolsó öt vagy három év
jövédelme szerinti kikiáltási summa, 's a kölyvetve ha-
táridejének elhatározásában, (természetesen meghallgat-
ván mind ezek iránt a hitbizományi birtokost) se ne aka-
dályozhassa, se ne késleltethesse.

A ki ezen törvényjavaslat kidolgozásához üszere-
tettel 's józan itélettel járul, az csakhamar fogja tán, —
úgy reméllem legalább, — azon meggyőződést nyerni,
hogy a pályakérdést jól meg lehet oldani.

Kinek pedig ez sikerülend, oly valamit fog utólag
az egész hazára, az egész nemzetre 's magára a nemességre
nézve is, a mi most még a nemzet egy részénél gyűlöletes.
Oly fia lesz az a hazának, kit a haza istene áldjon meg 's
kit én irigylendek, hogy vele, teljességgel nem levén rá e-
legendő időm, nem versenyezhettem. B. Dercsényi Já-
nos s. k.

A pályairatokat idegen kézzel és tisztán írva, lapoz-
va, bekötve, jelígyével 's a szerző nevével jelígyés levél-
vel, alulírt veszi által. A verseny határideje, a körülmé-
nyek sürgetősége miatt 's a jutalomtevő kívánságához
képest *folyó évi november tizenötödike*. — Az aránylag
legjobb munka *hetven darab aranyat* nyer; az ahhoz
becsben legközelebb álló *harmincz darab aranyat*. —
E jutalmakért akademiái bármely rendű tag is vihat. —
A versenyzés eredményei még az év lefolyása előtt fognak
kijelentetlni, 's az akademia pénztárában letett jutalmak a-
zonnal a nyerteseknek átadotlni. — Az első rangnak talá-
tandó pályairat a jutalomtevő költségén azonnal kinyo-
matik, az eladásából bejövendő pénz pedig valamely, utóbb
meghatározandó közszékre fordítotlni.

Kelt a m. tud. társaságnak aug. 24. 1846. tartott
kisgyűlésében. — Dr. Schedel Ferenc s. k. titoknak.

Pestmegyének rendes évnegyedes közgyűlése f. hó 25-én
kezdett meg főispán, elnöklet alatt. A rövid és
komoly tanácskozásra felhívó elnöki beszéd után az időköz-
ben tartott közgyűlések jegyzőkönyvei hitelesítettek. Majd
felvetetett nádor ó fenségének a rendek felírására adott a-
zonal válasza, melyben viszon-köszönését fejezi ki a rendek-
nek hozzá intézett köszönete- és bizalmok kijelentéseért,
de mennyiben azon felirat az újrendszer iránt támadt aggo-
dalmakat az országgyűlésen a főispánok távolléte miatt ke-
lesztett panaszok megszüntetésével akarja eloszlatni, a ren-
dek utolag kijelentik, hogy e tárgyra nézve előbbi nézeteik
's határozataik mellett maradnak. Harmadik tárgya a sa-
bolcsi ismértes tartalmú levél volt, mely közel 4 óraig tar-
tott vitára nyújtott alkalmat, végre is az országgyűlésre
sérlemly jegyzetett föl. Mindezekről bővebben a követke-
ző számban.
K. P.

Csongrád megyének f. hó 10-én közgyűlése
volt. Hosszu küzdés, 's nehéz harc után, hol a conservatívok
ügyesség 's képességöknek nem egy látható jelét adák; vég-
re sikerült nekik egy sok éven keresztül nem élvezett gyö-
nyört éldelni. A legközelebb lefolyt közgyűlésen szabadon
terjesztheték ki népboldogító szárnyaikat, a nélkül, hogy
magas röplükben bármily idegen elem akadályoztatta vol-
na őket. Az ellenzék határozata következtében e gyűlésre
nem jelent meg 's azon 2 v. 3 tag, ki hallgatóként jelen volt,
főlöslégnek vélte csak egyetlen szóval is fentartani akar-
ni az események gátohatatlan kerekét, tudván hogy sokkal ha-
talmash az erő, mely annak tengelyét hajlja. Távol attól,
hogy az ellenzék e viszavonulását egészen helyeslejem;
mert ez által, hogy egyebet elhallgassak: a nép viszava-
vonulni látván az egyedeket, kikben biztos oszlopra hívé rak-
hatni jövője reményeit 's elmúltni látván az ajkakat, mely-
lekről eddig nyomasztó körülményei közt védelmét hallani
megszokta, bizodalma megrendül, ragaszkodása párt és e-
gyedekhez megcsökken 's végre meg is szűnik 's olly keserü
meggyőződés foglalja el ismét keblét, melyet szétosz-
latni sokkal nehezebb!

A gyűlésre terve főispáni helyettes ó m. g. rövid meg-
nyitó-beszédben üdvözlölvén a nagy számmal megjelent
rendeket, a legközelebb lefolyt tisztújításkor megválasztott
egy csendbiztosnak öngyilkosság általi kimúlásával e hi-
vatal megürültét terjeszté elő, melyet a folyamodók közöl
még e gyűlés folyta közben kinevezés által betöltendőnek
nyilatkozotlatot. Ezután Temesváry J. első alispán jelentést
tón a megye állapotáról egyszerű előadásával egy kebel-
ráló képrül emelve fel a fedő kárpitot. — A szörnnyü a-

rányban szaporodó öngyilkosság, mely napjainkban pusztító
ragályként halmozza szerencsétlen áldozatit, behatva
már az egyszerű paraszt számtalan halál esetei — jelentés-
lenek nagy részit képezék. — A kimerítő részletes jelentés a
pártfelektől megdicsértetett; de egy rettentő, az emberisé-
gen naponként jobban szétterjedő kór, a kétségbeesés ez
örült szülöttje, az öngyilkosság! egy szót sem volt képes el-
lőidézni, — mint érdeklentes csekélység, pusztán figyelem-
nélkül hangzott el a nélkül, hogy e borzasztó kinövés gyö-
kének fürkészésével, terjedése megállításával egy pillana-
tig is foglalkozni méltónak találtatott volna, pedig hosszu
sort foglalának el a zöld asztalnál azok is, kiket hivataljok
a népnevelés élire emelven emberiség iránti kötelezettsé-
geik számszorosak. — A rabok száma 279, elítélletlen 200
A' termés szük. — Az árvíz pusztításának nyomai még fen-
vannak — hidak töltések megrongáltatva — a közmun-
ka felhasználva a megye legsürgetősb szükségére sem
rendelkezhetik munkásokról. — Az adó nagy része behaj-
taltan — A' nemesség adójával tartozik! Tápé helységben
negyven-három ház lüzmartalékká lett, mely alkalommal
a kár mintegy 28,340 p. ltra becsültetett. Ezek valának az
alispáni jelentés tárgyai, egyetlen örvendetest sem foglalva
fekete láncolatába. Megemlítetett még ez alkalommal Szeged
városa, mint Tápé helység földesurának, és választó
polgár Körösi Istvánnak az elégettek iránti bőkezűsége, el-
ső 2000 vft, második minden léégett háznak ajándékozott
5fr. járult a nyomornak mindjárt a vész első pillanatában
enyhülésére, mindkettőnek a megye méltánylása egy Szeged
városához intézendő levélben fog kijelentetlni. — Alispáni
jelentés után helytartósági tanácsos B. A. megdicsérte a
jelentéstevő buzgalmát „Lehetetlen“ mond öröme nem he-
vülni keblünknek illy részletes tudósítást hallva minden fe-
lől, ki ez által is tanusítá, milly buzgó alispán kezeibe tevék
le a megye ügyeit a Rendek, részletekbe bocsátkozva az
adó-behajtásnál szigort ajánlt, kimentvén a tartozás miatt
a tisztikart, mely még új levén hivataloskodása idejét járása
megismerésével tölté. A' nemes urak tartozásának főokát
a fizetési szokatlanságban látta, miért is fizetésre szó-
lítá fel az illetőket, állítván: miként ezt fizetnünk kell, mert ezt
törvény rendel 's a halasztgatás által nagy mennyiségre
gyűlvén a tartozás, egyszerűen lerovása igen érezhető lesz...

Ezután olvastatott egy helyt. tan. k. intézvény, mely
a tisztikarnak a megye által kért egy aljegyző és egy al-
jegyző általi megszorítottatását, mindegyiket 200 ft évi fi-
zetés mellett megengedi; főisp. h. ur az elnyerni akarókat
folyamodásainak még e gyűlés alatti beadására szólítá fel,
hogy a hivatalok minél előbb betöltessenek.

Pozsony megye levele egy hivatalos lap létesítése vé-
gett országgyűlésre utaltatott, minthogy a törvény a hiva-
latos tudósítások közlésére, miként főisp. helyt. ó mltsága
állítá, a fenálló lapokat rendeli használtatni. De nem a
Pesther Zeitungot.

Szabolcs határozata megsemmisítését panaszoló leve-
le, mielőtt a melléklet felolvastatott, minthogy ez B. A. sze-
rint sorsán egy sem változat, félreletetett — Turpolya le-
vele hasonló olvasatlanul az országgyűl. választványhoz
utasítottatott.

Most egy érdekes tárgy került szónyegre: Mindszent
helységnek 180 házatlan zsellérei az uradalom semminemű
kedvezéseiben nem részesülvén a robotot megtagadák, mié-
rt is uriszek itélete köv. ben kibecsülendőnek határozotlatok;
a' per a' megye törvényszékhez fölbebezett, ez 500 lélek nyo-
morától és végső inségétől viszavajesztve, mielőtt itéletet
hozna, az ügyet közgyűlés elé terjeszté. Az itélet felolvas-
tása után főispán-helyettes ur azonnal tekintelbe véve az
iszonyu nyomort, minék ezen emberek martaléku adatnak,
mielőtt szigoru eszközökhez nyulna, a gyöngébbeket az é-
desgetőket akarta felhasználni, mié-rt is egy választványt ki-
küldettni javasol, mely tanácsadólag közbenjárna 's az el-
járás okát megsemmisíteni iparkodnék, így megszűnvén a'
bűn, a' büntetés szüksége is megszűnik — alig hangzott el
ez emberiségelti javaslat, midőn a' helység lelkesze nem e-
légedve meg, hogy hievei a' köteletség útjára viszszatérje-
nek — de egyszerűen a' mélt. uraság iránti engedetlen-
ségért szoros nyomozást indítványozva őket megbüntetni
kivánta. Igen csodálatos, olly készséggel épen olly aj-
káról hallani legelőszer a' szigoru büntetést, kinek kegyele-
ti hivatása kifogyhatlan szeretetet föltételez szegény ha bér-
tévéd hievei iránt. Bizony nem ez a' valódi azaz szelidségi
ut megközelíteni ama nagy pásztor szellemét, ki hogy elté-
vedt juhait megmentse, áldozatul önmagát adá! Másod al-
isp. D. L. az ügyet nem urbérinek 's nem uriszeki itélet alá
esőnek, hanem mint közigazgatási tárgyat egyenesen a köz-
gyűlés elé tartozónak vélte. „Itt nem egy két urbéres szol-
gálat emulasztásáról, itt lázadásról! a' törvény tapodtatá-
sáról megvételéről van szó — végre miután hallatlan vak-
merőség „és veszély“ egészen elárastá beszédét úgy, hogy

beszéde után egy közelgő paraszt zendüléstől lelete félnünk,
egy választványt törvényszéki alakban indítványozott kikül-
detni, mely szoros vizsgálatot tartva a' lázongókat! meg-
büntesse. Illy értelemben nyilatkozta a' következtet szónó-
kok 's az urad. ügyész T. I. előadván: miként ő tudta ugyan
hogy itt nem egyes jobbagy néhány robot-megtagadásáról
van szó, hanem egy tömegnek törvény elleni erőszakos fel-
lázadtáról, mindamellett nem levén illy hallatlan féktelen-
ségrül a' törvényben említés, más módja elégtételre nem
volt, mint némileg urbéres szint adni az ügynek 's büntetést
ezuton eszközölni. A' vásárhelyi járás szolgabirája B. J.
f. a j l a l v a, miként már most az ur a d a l m a k t ö r -
vény által megfosztatván a hatalomtól (a' bottól) jobb-
agyaikat kötelességeik teljesítésére gyöngébb eszközökkel
(!) szorítani képtelenek, innen látta eredni azután azon ró-
mító bajt, midőn kisebb szer által elnyomható bajból lázadás
támad! A' végzés főisp. hely. ó m. g. javaslatát megköze-
lítölge egy választványt kineveztetése lön, mely közbenjár-
ván vizsgálatot tartson, de egyszerűen büntető hatal-
ma is legyen. E' tárgy bevégezte után egy utógondolat
foglat el néhány keblét, miként: a' gonosztévőnek is, ki
vérmocsokolt kezekkel 's a' legiszonyubb bűnök terhével lép
az ítélő bíró elé, még annak is akad ha több nem, legalább
egyetlen védje — a' szegény mindszenti házatlan zsellér-
ség!! kenyérből megköllködő 500 embere azok közt ártatlan
kisderek Csongrád megye közgyűlésén egyetlen védőre
sem letek. Mondjátok azután „hogy teendők nem elsője
az urbéri viszonyok megváltoztatása és az örök váltás!!“

A' husár miatt nagy zaj támadt, végre 13 krra emelte-
tett. E' közben egy igen igen k ü l ö n ö s e l v e t hallánk:
ha t. i. a' vélemények a' hus iránt megoszlanak, azt kell ven-
ni, mi a' mászásoknak! hasznosabb. Én eddig azt hittem,
hogy végzés csak a' többség akarata lehet; és im támadt egy
szónok, ki e' fölé a' hasznót (?) emeli; ezt eddig még nem
tudtuk, ez egészen újtan. Jó volna megkérdezni a' t. párt-
főnököt: vajjon más alkalmakkor ez volt e' pártjának sinór-
mértéke? Egy szónok alkalmat vón magának gr. Apponyi
György alkanczellrárrá lett kineveztetését tudatós k. leirat u-
tan hosszu beszédet tartani a' kormány loyaltásáról 's nagy-
szerü terveiről; elmondva hű kivonatát a' B. P. H. „Legyünk
őszinték“ „Elleneink és mi“ nek. — És voltak, kik a' nagy-
szerü tervek létesülését nem örvendének. — Örül-
ni rajta igen keveset lehet, a' nép ügye, melynek czélszű
megfejtésétől mérhetni csak a' jót, alig érintve, az örök vált-
ság, az urbéri viszonyok megszüntetése fel sem hozva —
pedig a' mindszenti esemény legbiztosabb tanítástul szol-
gálhatna, hogy a' viszonyok azon fokozaton állanak, hol nagy-
veszteség nélkül nem maradhatnak. Aljegyz. Szilágyi Virgil,
alügyész Barta Sándor, esendbiztos Pinter János ne-
veztettek ki. Derüt borura!!! Cs. emeghy Károly.

Vámszabályozás. Megyénk rendei aug.
10-én kezdék meg főispáni elnöklet alatt rendes évnegyed-
es közgyűlést, mely öt napig tartott. Jelen alkalom-
mal a' leérkezett k. k. udvari parancsok tárgyalása után a'
m. k. hitótanácsnak többek közt következő intézvényei ke-
rültek tanácskozás alá: **1)** melyben a' czímzet-rövidítés, a'
hid- és vámszabályozás iránt kelt intézvényben foglat 's
törvényes szokáson alapult rendelkezést továbbra is fen-
tartatni szorgalmazza. Minthogy az illy rövidített czímz-
sekkeli élés a' folytonos gyakorlat által is meg van erősít-
ve, de egyébkint is ez által senkinek jogait a' RR. megsért-
ve nem tapasztalánk, elhatározták, hogy ha mégis valamely
testvérhatóság az azzali élést kívánna, (mi nem remél-
hető) egyedül az ehhez irandó hivatalos levelekben fogják
azt mindenkor használni, jövendőre azonban a' gyakorlat ál-
tal szentesített rövidebb czímzsekkeli élést rendelék el. —
A' vámszabályozást illetőleg a' hitótanácsot utolag megkérni
rendelték, hogy miután az **1741: 28d.** t. cz. az országban di-
vatozó folyvásti szokás adott ollyféle magyarázatot, misze-
rint nem portékáktól, hanem a' teher nagyságától legyen
a' vám fizetendő, a' már fölterjesztett fontos és alapos o-
koknál fogva az érdeklét végzés megváltoztatása szorga-
lmatatásától elállni kegyeskedjék. —

2) Württemberg és Bajorországból bevándorolni ki-
vánók elfogadtatására nézve a' megye oda utasítottat, hogy
az illyenek fölfogadására ajánlkozó uradalmakat arra szó-
litsa föl, miszerint a' benépesítendő házhelyek számát, az é-
pületek becsárát 's egyéb fölfogadási körülmények 's fölté-
teleket jelentsek be 's mindezt táblás jegyzékbe foglalva ter-
jeszse föl. Minthogy illy megszállható üres hely itt közüdo-
másra nem találhatik, az ez iránti intézkedésnek szüksége
megszűnt. Egyuttal ezen intézvény tartalmából nem kis ag-
godalommal látván a' RR. hogy Württemberg és Bajoror-
szágból olly néptömeget szándék hazánkba betelepíteni,
melly a' magyar nemzetiség 's nyelv iránt legkevesebb ro-
konszenvvel sem viselkedik, 's így ezen befogadás által an-
nyi küzdés közt gyarapodásnak indult nemzetiségünk ügye
ha el nem fojtatnék is, bizonyos nagy mértékben nehezít-
tetnék — a' hitótanácsot uszelettel megkéretni rendelték,

hogy miután az illetén tömegestül bevándorlás ügye hazánkban magas szempontból lenne tekintendő, s egyébkint is annak mily föltételek alatti megengedése minden esetre a törvényhozás köréhez tartozik, magas hatalmánál fogva jövő országgyűlésig ezeknek tömegestül bevándorolhatását annál kevésbé méltóztassék megengedni, mivel maholnap eljövend az idő, midőn hazánk felső vidékének túlnépessége miatt számos család ellátatásáról gondoskodni a hazának első kötelessége leendő. A hazai testvér törvényhatóságokkal is ezen határozat körlevelek útján közzölni rendeltetett azon reményben, hogy ők is minden esetre szent kötelességöknek fogják tartani az ekkép tömegestül betódulni kívánó hazát könnyen váltó külföldiek ellen a szükségeseket megtenni.

3) A megye még mult gyűlése alatt a P. Zeitung részire csódhirdetésekkért követelt díjak megtagadtatását jelentő felirásban érintett kifogástól elállásra intetik. A RR. mindazáltal a német hírlapok ez utoni terjesztéséhez segédkezet nyújtani csak azért sem kívánnak, mert ez által a hazában más nagyobb számmal találtató idegen ajku polgárok érdekei utóbb szinte hasonló követelésekre jogosíthatatnának; és így már hozott törvényes és semmi ok által meg nem gyengített végzésükhöz tovább is szorosan ragaszkodván a nm. Hltótanácsot tisztelettel megkéretni rendelték, hogy a váltótörv. széklet a törvény világos rendelete megtartására utasítani s eképen azt a csódok kihirsztelési végett egyedül magyar szerkezetű hírlapok kifizetésére a törvények sérthetetlen szentsége feletti örökösésénél fogva kötelezni méltóztassék, máskép az illetén díjak behajtására segédkezeteket nyújtani nem hajlandók. Ezek után Apponyi György gr. másod főkanonczellár ur a rendek üdvözléséből származott örömet nyilvánító levele olvastatott, melyben egyuttal tudósítja a rendeket, hogy egész igyekezetét a közzöjlét előmozdítására szentelendi. A megye Rendei e lelkesítő szavakat édes remények közt hallgatták.

Következett n. Szabolcs megye levele, melyhez zárva a főisp. helyettes kormányzó elnökle alatt tartandó törvényszékekbeni ülnökösködéstől t. biráit elültő végzését, az ezt megsemmítő hltótanácsú intézvényt s erre keletkezett határozatát — mint közjogot érdeklő adatokat a megyével közli. Egyetlen egy felszólalásra tudomásul vétetett. — Széchenyi István gr. mint a magyar akademia alelnöke a megyének netán létező térképeit a matematikai osztály számára megküldetni kéri levelére, L. L. t. biránk által e célra ajánlott nagy térkép példánya egy kisébvel együtt elküldetni rendeltetett. — A m. gazd. egyesület elnöke a megyét arra szólítja föl, hogy a Pesten építtetni szándéklott közelethez nemesi pénztárból segedelemmel járuljon; azonban a rr. a gazd. egyesület egyszerű terveinek létesítésére törvényi segítség általi gyámolítását ajánlották; miről is az illető egyesület értesítetln rendeltetett.

Elnöklő főispán helyettes és első alispán urak beadván azon jelejtésüket, miszerint az elmebetegék intézete fölállítása költségeinek fődözésére tett felszólításuk nyomán az eddig tett ajánlatok már is 6000 p. ltra terjednek; áldás koszorúzza mindazon jobb érző keblü honfit s lyányt, kik ezen közhasznu intézet létesítését elősegíteni törekeshnek!!!

— Megyénkben az idej termés minősége következő: a buza középszerű, a rozs középszerűn alul, árpa jó, zab ros, széna kevés, sarjura mindazáltal van remény; a jég és tűz borzasztó pusztításokat tett az idén megyénkben. Következő gyűlésünk september 9kén, törvényszékünk pedig azon hó 10kén veendi kezdetét. — R. l.

Beregszász július 30kán. Ha volt parányi remény, ha volt küzdő szándok, ha volt ingó akarat e hont felvirágoztatni ohajtó kebel előtt, e napon (július 30dikán) sovár vágygyá növekedett az, vágygyá, mely minden percet esztendőnek számít, melynek egy óra: egy életkor, egy esztendő: egy évezred. És miért ez elégtelen kebel? ne kérdjétek! nem tudjátok a millió egységet és véleményt, nem hallottátok a számtalanszor ismételt „miképen“ (a Tiszaszabályozást) nem értettétek a nagy gróf szavait, „kített és összevetett váll, ugy el lesz érve minden, igaz, s másképnemzet boldog nem lehet; — önerő, kített, egyakarát, összetett váll, ez kell uraim! Ezt hallottuk mi ó exjától, hallottuk tisztí fő ügyészüktől, és megnyugovánk, noha zsebünk szegény. Ez hó vágyunk csüggeszté ugyan, de nem szüntel! mi tevé hát sovár? Széchenyi István gróf, őt látánk megyénk fő kormányzó lakában, őt, kirül tudjuk, hogy már sokat tett s még tenni fog, mi miatt a nemzet őt tettemberének ismeri s nevezi, kit edzett szilárd akarat jellemez, ki egységet kér és vár mindenünnen, ki építéshez anyag-hordásra szólít, építő és vezető levén, ez nagytá sovárgó reményünk. Eljont kívánánk keblünk hangos szöszavával, álgut dörgeténk szívünk öröme nyilvánításaul, hogy őt köztünk láthatjuk, asztal is terítünk ótvágy-kielégítésül, mintegy óra alatt ő elsorolván gózhajón történt jövetelét Bercezelig, a fenemlittettek érintve a Tiszaujak felé vonuló ros országuton megyénk másod alispánja s többek

kiséretében álgudörgések közt tovább robogott. Adja az ég, hogy a gróf e nemzetet egység és erőben ön életével együtt számos évig tarthassa. — r. l.

Pest aug. 21én 1846. Örömtelt kebellet nézte minden honfi folyó hó 20dikán Pesten a megyeház teremében Batthyány Kázmér gr. ó mlga által megnyitott iparvédegyeleti közgyűlésben, az ország minden vidékeiről honi ipart pártoló, az ország anyagi felvirágzását eszközölő polgártársakat összeseregleni; kellemesen lepott meg a karzat párkányait segélyző 146 nemzeti színű zászló, honnét azok hamvas rudai közül egyegy keceses női arc pillantott le a haza javáért buzgó seregbe. A tisztelt gróf velős beszéde után, mit zajos éljenek szagatának meg, a jegyző olvasá az igazgató központi választványnak tíz hónapi működéséről készített jelentést, melyből megértők: hogy a tavaly 136 vidéki osztály száma e f. esztendőben nyolczczal szaporodott s így most 146ra megy az osztályok összege. Szomorún esett azonban azon részvéltenség hallása, mely az egyesület iránt a díjak beküldése körül mutatkozik; azonban az eziránt tett határozat, ha csak parányi lelkesedés fog is hozzájárulni, a híjányt, mely könnyen hajja válhatik, helyre fogja ütni. Általán véve, ezen előterjesztésből meggyőződhetett a gyülekezet, mikép a központi igazgató választvány a benne helyzett bizalom és várakozásnak — tekintve kivált cselekvési körülményeit, teljesen megfelelt. Majd a közgyűlést alakító képviselők nevei olvastatának, kik közt szép volt az egyesületi életnek már csak azon tulajdonsága is, hogy a gazdag aristokrata csizmadiával együtt és mellette egyenlő jogokkal jelent meg; a haladás, és közös emelkedés csak ez úton legbiztosb és sikeresb. A jelen volt képviselők száma mintegy 200ra ment.

K. L. igazgató ezután azon eszme fejtegetésére tért, mi tulajdonképen az iparvédelési eszmében rejlik; nyomos előadással s mely combinációval mutogatván mostani vámvizonyaink nyomasztó állapotát, s azon veszteséget, mi abból hazánkra haramlik. Ez egyszer a szónoklat számokkal tététt s még is folyvást a legnagyobb figyelemmel kísértetett, mi világos jele annak, hogy a fordulati ponton már túl állunk, s hogy az izgatási stádiumot a gondolkodás és cselekvés váltotta fel; indítványt is tett kimutatásai nyomán Magyarország hogy kötelessége a védvámrendszer mellett nyilatkozni, mert a sorompókat az ó károsodása nélkül nem ronthatni le. —

Nyolcz órán túl volt az idő estve, midőn a gyűlés szétoszlott. Másnap 10 órak. folytattatott, midőn a tegnapi indítvány szakértők által fejtegetett s practikus adatokkal támogatott; végre kimerítve levén a tárgy — mennyire t. i. kimeríthető, s a tagok a nélkül is az indítványba közhelyesléssel beleegyeztek, elnök által befejezettnek mondatott. Erre szomorú tünemény lép meg az ipari ügy minden barátit, midőn Kossuth Lajos levele olvastatott, melyben az iparvédség igazgatóságáról lemond.

A felhozott körülmények nyilvános discussiók tárgyai a kiméletnél fogva sem lehetvén a lemondás fájdalommal fogadtatott el s a lelépott igazgatónak szállásán elnöki vezérlet alatt az egész közgyűlés, mintegy 500 ember jelent meg tőle mint igazgatótól elbucuzandó, mert továbbra is megígerte részvétét s elfogadta a közgyűlés által neki ajánlott tiszteletbeli elnök címet. Helyette igazgatónak közakarát, helyeslés s éljenek közt a fiatal, lelkes s irodalmi térerű, mint a politikai életben dicséretesen ismert Gorove Ist. választatott meg. †

Erdélyi ügyek. Kolos megye közgyűlése f. hó 17kén köv. rendben ment véghez: követekül, miként lapunk elején említve van, Z e y k K á r o l y 191 s N a g y E l e k 118 szavazattal választattak meg. Nehéz lenne hinni, mond az E. H. hogy Kolos megyében mindössze is csak 300 nemes egyed van! azonban ezt csupán annak örvendetes tanujeleül vehetni, hogy Erdély központi megyéjének lelkes rendei előtt a lélekvasárlás — adók mint vevők részéről undorító aljasság s választáskori kicsapongások, idegen példakon okulva, alkotványelleni visszajeszítő büni alakjában kezdenek feltűnni. Mi az utasítást illeti, ez egy pár sorba szorítva körülbelül ennyi lehetne: „menjetez és fenálló törvényeinket s a nemzet képviselőinek mult országgyűlésen követelt irányát tartva vezérfonalul munkálkodjatok a haza boldogításán, a mint e megye ismét szelleme s kebletek istene sugalják;“ ebből azonban ki se következtesse azt, mintha Kolos megye rendei valami parlamentarizmus kormányfőle ábrándokban utasításadási szép jogait csak amugy ex incidenti ellókték volna. Az utasítás elég kimerítő arra, hogy czélszerű végül szolgáljon azon teendők szorgalmazására, melyek mielőbb létrehozását hazánk körülményei sürgetve igénylik; elég megszorított, hogy a követek irányt, alkotványos elveket és jogokat ne koczakztassanak, de nem olly lebilincszelő, mely a követet s z a v a z ó g o l y ó v á törpítse. A követi eljárásnak az országgyűlési teendők különböző stádiumhoz alkalmazott megszabása következő főbb momentumokon alapul: a mult országgyűlésről felter-

jesztett törvényjavaslatokra eszközöljenek kir. válaszokat s igyekezzenek, hogy az alkotandó törvények az ország rendei által kitűzött elvektől minél kevésbé távozzanak el; a rendszeres bizottsági munkálatoknak a megye rendvel közlését és sajtó útján közrebocsáttatását szorgalmazzák. Ez utóbbiakon kívül egyetlen tárgy sincs, melyre nézve a megye rendi pódlékutatisás-adási jogukat m i n d e n e s e t r e n e tartották volna. A nemzeti nyelv és tisztújítás kérdései azok, melyeket tárgyzó nézeteik részletesb kifejtésitől elállani nem igen volnának hajlandók; de ha a körülmények sürgetősége kívánna, e kettőben is, mint minden egyéb már felterjesztve volt kérdésben, fenértett irányt tartva szemök előtt, a követek lépéseket tehetnek. Az ujan megpendített haladási kérdések közül kiemeltetik a honfiusítás s betelepítés világos törvény általi meghatározása, melyet Roth eredvénydus zárandoklása s a külföldi hatalmas birtokosokkal naponként öregbülő testvérhaza példája igen sürgető korszükséggé tón. A sérelmek halmozatát, mely ez alkalommal tengernek, sirnak és kriptának is bérmáltatott, Kolos megye rendei csupán két pontocskával nevelték, egyik: hogy a mult országgyűlésről felterjesztett itélőmestri választásra nem jött legfelsőbb megerősítés; másik: a szász ispán-választásnak törvényhozási uton kívüli rendeztetése. Kolos megye követi eljárásának tehát legerősebb garantiája nem az utasítás holt betüiben, mint inkább a köztük és küldöik közt létező rendületlen bizalomban rejlik. A helybeli lapok tudósítói számára a rendek országos teremben alant szorgalmaznak helyet. Meleg szavakkal létettek nyilatkozatok a két h a z a e g y e s ü l é s e i r á n t. —

Háromszéknek f. hó 10 és 11dik tartott közgyűlésében Apor József és Bartha Károly urak követekké választása után a rendek az utasításokhoz fogtak, melyek alapvonalai ezek: a követek legyenek figyelemmel, hogy a választások a törvény értelmében menjenek véghez. A 3dik kir. előterjesztést illetőleg eszközöljék, hogy az országos rendszeres bizottságok munkálatai a megyékkel közöltesenek s addig hozzájuk ne szóljanak. Az urbértől, mint a földesur és jobbágy közti viszonyok elhatározását czélzó törvénytől a szék rendei menekülni épen nem akarnak, hanem ohajtják, hogy a mennyiben különböző a székely föld természete a magyar földétől, épen annyiban különbözőék a székelyföldön felállítandó urbér is a vármegyékben létesítendőitől. A 4dik előterjesztésre, hogy a megerősített törvényjavaslatokat, ha lényeges s elveket nem változtató módosítás nélkül érkezendnek le, fogadják el; ellenkező esetben kérjék meg ó felségét, miszerint a javaslatokat eredeti értelmökben megerősíteni méltóztassék. Mi pedig a mult országgyűlésről felküldött terjesztésekre jött leiratokat illeti: azok közül jelesen a tisztválasztást tárgyzóra nézve igyekezzenek megnyerni a jegyzők és pénztárnokok háromvenkénti választáhatását, vagy ha ó felsége a pénztárnokok választását megtagadván a jegyzőket megadná, ezt fogadják el, amarra nézve fenhagyván jogukat, hogy az adórendezendéskor megerősítés alá a pénztárnokot ne küldjék fel. A helyettesítés korlátoztatása felől pedig az országot biztositassák. A magyar nyelvet illetőleg annak diplomatikai helyére leendő visszahelyezetését eszközöljék. A részek visszacsatoltatását ellenezzék (azaz a magyarországi e tárgyú törvény végrehajtását gátolják) de az uniónak ellenes szegüljenek. A székelyek adózását, ha meg nem szüntethetik, eszközöljék ki, hogy a haza minden nemesi az adózás terhében részesüljenek. A székely katonáskodás kérdését a sérelmi térről tegyék át a törvényhozás mezejére s eszközöljenek országos rendszeres bizottságot, mely az országgyűlés folyama alatt a székely katonáskodásról czélszerű tervet készítsen a hatóságokkal közlendőt. A székely katonai ifjak tanulhatásának, noha ó felsége ez iránt intézkedett, biztositása és a székely katonák folytatott nemességbebizonyítása iránti perekben kelt legfelsőbb itélet teljesítése iránt hatályos intézkedést szorgalmazzanak. A sérelmeket orvosoltatni igyekezzenek. Országos tüzkárméto-intézet-alapításról gondoskodjanak. Ó felségének az aldunai tartományokba Hunyad megye által ohajtott, legalább diplomatiai uton kellő befolyását, ha indítványt tesznek iránta Hunyad követi, pártolják. A többi pontot jövő számunk adandja.

Zarand megye és Csíkszék aug. 18kán kezdék, Aranyosszék aug. 26kán, Alsó-fejér pedig aug. 27kén tartá követválasztó és utasító közgyűlését. †

A pécs-mohácsi vasut ügyében folyó e. január 22kén szabad kir. Pécs városban m. szék helyi ifj. Majláth György ur t. ns. Baranya vármegye főispáni helyettesének elnökle alatt m. nagyatádi Czindery László ur t. n. Somogy vgye főispánja s több igen nagyszámban összejött ügybarát jelenlétében tartott tanácskozányban 1) elnök ó mélt. előterjeszté, miként többek megkértére tüzte ki a mai napi tanácskozány idejét s tudván, hogy minden szépre s üdvösre fogékony e vidékbeli lakosok mind azt,

mi a hon 's e' vidék javára szolgál, hön szokják fölkarolni, nem késett a fölszólításnak engedni. Ezek után elnök ő méltósága az igen nagy számban jelen voltak figyelmét amaz intézkedésekre irányza, melyek honunk kereskedése pangásából 's a' mezei gazdaság tespedéséből leendő kiemelése 's a' belforgalom élénkítése végett a' közlekedési eszközök különösen ezek főtényezője a' vasutak létrehozása által tétetnek 's ha e' terménydus vidéken jelesen Mohácstól Pécsig vasut készítették, hazánk e' délen fekvő részének virágzását nagy mértékben eszközölné. Ez alkalommal előterjeszté még azt is, miként Reid Ferdinánd mérnök ur a' pécs-mohácsi tért előleg fölvevén a' vaspálya 5 mérföldnyi hosszu 's a' pályafőház, ugy a' kisajátítási illetőségeken kívül egyedül a' vaspálya költsége, mérföldjét 120 ezer ftba e. p. véve, 600 ezer ft. e. p. az előleges tér-fölvételi költség pedig 3000 ft. e. p. lenne. Ez alkalommal felolvastattak Reid Ferdinánd urnak javaslata 's a' Nagy Imre ur által beadott 's pécs-mohácsi vasut czélszerűségére vonatkozó adatok: —figyelembe vevén azt: 1ör: hogy e' vállalat czélja e' terménydus vidék pangó kereskedésének, tespedő műparának, zsbbadó mezei gazdaságának emelése 's a' vidék jólétének gyarapodása. —2ör: létesítésének okai, minthogy Mohács a' hon szívéhez Pesthez 's ismét a' Ferenczcsatorna torkolatjához közelebb esik: a' haza nagyobb részével 's különösen a' dunántuli megyékkel összeköttetés eszközöltésék. —3ör: Mohács és Pécs a' magyar tengerparthoz 11 mérfölddel esik közelebb, mint az eddig tervezett pályafok 's nem az ország szélén, hanem ugyszólván középpontján vezetettnek keresztül, és Mohácstól Pécsen által az ádriai tengerig a' pálya sik vidéken egyenes 's rövid vonalban vezetethetvén, a' költség is kevesebb, így a' Mohács 's Pécs közti 20 ezer öl hosszu dombosabb tájéknak minden 1000 ölnél csak 1—2, a' szederkényi legmeredekebb térenél pedig 1000 ölnél 4—5 hüvelyknyi lejtősége leend; sőt a' vonal közelében más vaspálya is vonatni tervezetvén, ezekkel összekapcsolás eszközölthetnék; különösen ha Pestről fogna létesíteni, a' lélen által megszagotott közlekedés akadályai könnyebben 's kevesebb költséggel szüntethetnének meg. —4) Pécs és vidéke a' vaspályához szükséges építészerek bőségében levén, ezek olcsó pénzen megszerezhetők. —A' vaspályavonal itt népes helyeken menvén keresztül, nagyobb élénkség remélhető, de főleg Pécs és környéke kifogyhatlan, jó minőségű, olcsó és a' gőmozgonyokhoz szintugy valamint kereskedési czikk gyanánt használható kőszénnel bir. —5ör. Ezen vidék lakosságának terményei kivihetésére 's így vagyonosságára ut nyílik, de a' természetesi helytől, a' vaspálya helyéig a' termények szállítása által eddigi keresetmódja a' fuvarozás sem csökken. —6ör. Vaspályán a' kőben szegény vidékre kő is olcsón szállíthatatván, itt részint kövezett utak készíthetnek, részint a' népség faházak helyett kőházakat építhetvén, a' tűzveszély kevesebbülne. —7ör. Mohácstól Pécsig terjedő vaspálya számára szükséges tér a' földes uradalmak nagylelkűsége által kárpótlási díj nélkül remélhetvén megnyerendőknek, kisajátítási költség is ennél fogva nem levén, a' vonal olcsóbban készítheték el. —8ör. Pécs és Mohács közt eddig is következő mennyiségű szállítás 's közlekedés vala: —Rongy 1500 mázsa; só 100000 m. gabna 50000 m. portéka 20000 m. bor 60000 m. gubacs 6000 m. kőszén 100000 m. bór 2000 m. gyapju 3000 m. kender 1000 m. repceolaj 3000 m. pályinka 5000 m. dohány 2000 m. szarvasmarha, sertés és hasonnemű 20000 m. méz, viasz, mész, kő, hagyma, dinnye, gyékény, liszt, kenyér, sajt, épületi tűzifa, deszka, lécz, zsindey, kocszi, talyiga, abroncs, hordó, hamuzsir 'stbef.éle 40000 m. személy 2000, mázsában véve 8000 m. —Összesen: 420500 m. Ambár a' vasut létesítése által ezen mostani szállításnak utóbbi szomszéd megyéből 's a' tengeri kikötőből kétszerezhető remélendő, mégis csak a' jelen föntebbi szállítás vétetvén alapul, kitetszik, miként ha ezen 420,500 mázsától 8 e. kr. szállítási bér kívántatik, összesen 56,066 ft. 40 kr. e. p. jövedelem leend. —9ör. Mohácstól Pécsig 5 mérföldnyi téren, mérföldjét 120 ezer ezüstf. véve egész vaspálya összesen 600 ezer f. e. p. létesítheték, 's vevén ezen 600 ezer f. e. p. befektetett tőkének eszt. ötös kamatját 30 ezer ft. e. p. ismét személyzeti, föntartási 's egyéb évi kiadásokul 23,400 ft. e. p. lenne az öszves évi költség 53,400 ft. e. p. mit a' főnebbi pontban kitett 56,066 ft. 40 kr. e. p. jövedelemből levonván, tartaléktőkéül szolgáló évi 2666 ft. 40 kr. e. p. tiszta haszon mutatkozik, mely a' szállítás szaporodtával növekszik. —10ör. Pécsét, mint ns Bács, Baranya, Somogy, Tolna 's Verőcze vármegyét, továbbá a' Bródi és Sz. Györgyi határvidéket 1,368,082 népesség lakja, 490 □ mérföldnyi kerület központján 's környékén jelesen is gyarak vannak, jövőre pedig még inkább szaporodni fognak; ezzel pedig nem csekély kiviteli anyagot gyárai által, annál többet pedig bora, kőszene 's egyéb terményei által adand, a' belforgalom növekedni fog 's a' kisebb kereskedő, kinek csekély tőkéje levén tére szükségét

előre nem fődözhet, rosz utak miatt pedig télen be nem szerezhet, mentve lesz illy kellemelenségtől a' vaspálya által, midőn ezen közönségesen szükségelt igényeit azonnal rendelkezés által kielégítheti.

Következőleg mivel e' szerint a' Mohácstól Pécsig leni vasut-építésnek félreisméretlen haszna van — ennél fogva megállapított: hogy 100 ezüst főt 6000 darab részvény-értékben előleg csak Mohácstól Pécsig 5 mérföld hosszu, később a' körülményekhez képest Pécsről, különös figyelemmel a' magyar tengerpartra, részvények útján nem Somogy vármegyén keresztül az ádriai tengerig 's Pestbudáig egyenlő folytonos fővaspálya, ns Somogy vármegyéből pedig ns Zala vármegyén keresztül Nagy-Kaniszáig készítenő főkvonal által, a' Duna és Ferenczcsatorna torkolatja a' tengerrel összekapcsolassék; a' pécs-mohácsi tér vízegeti fölvétele, a' tervek, költségvetés 's egyéb előleges munkálatok teljesítése 3000ft. ezüstért eszközöltessék, ezen előleges költség pedig akkép fődöztesék: hogy minden részvényre 1/2 % vettvén ki, a' ki hány 30 kr. e. pretel járul e' vállalathoz, annak annyi részvényre legyen joga; szabadságában állván a' kimérés, tervek 's költségvetés beadása után az aláirt részvénynél kevesbet megtartani, sőt a' vállaltól egészen is visszavonulni; melly esetben az aláirt 's befizetett költség-összet visszakövetelhetés nélkül a' vállalat javára háromolják.

2ik sz. Az egyesület ügyei kormányzása végett ideigleni igazgatóság választása válván szükségessé, elnöknek: m. ifj. Majláth György főispáni helyettes; igazgatónak: m. Czindery László főispán ur; igazgatósági tagoknak: Blauhorn Mihály, Gyenes János, Hatos Gusztáv, Herman Ferencz, Horváth János, Madarász Endre, Pajnády József, Piringer Sándor, Pribék Bódog, Reid Ferdinánd, Strázsay János, Taitl János; jegyzőknek 's ügyvédnek Nagy Imre és Hainer Ignác; pénztárnoknak: Jaeger János urak választattak meg. —

3ik sz. Ezen vállalat pártolása 's részvevők szerzése végett t. nemes Baranya, Somogy és Zala vármegyék ugy sz. kir. Pécs városa megkérendők, az ideigleni igazgatóság pedig aláírasi iver közzétételére, részvényesek szerzésére, program- 's részvényterv-készítésre 's egyéb szükséges intézkedések tételére megbízatik.

4ik sz. Elnök ő méltósága megkéretett: sziveskednék pesti 's bécsi legközelebb utazása alkalmakor egy tapasztalt 's practici tudomány mérnökkel, ki az előleges munkákat megtenné, értekezni, mit ő mélt. az igazgatóság együttműködése mellett teljesíteni igért.

5ik sz. Tett előterjesztésnél fogva megállapított: hogy mihelyest a' 3000 ft. e. p. előleges költségek fődözése biztosítva leend, a' társaság magát alakultnak nyilvánítsa 's az ideigleni igazgatóság az aláirt illetőségek befizetése végett időt határozzon meg.

F. eszt. martius hó Skán m. Czindery László főispán ur elnökle alatt 's több t. cz. részvényes tag jelenlétében tartott gyűlésben 6ik sz. a. elnök ő mélt. előterjeszté: miként vállalatunknak eredményt szerzendők sietni kell, a' felsőbb engedély minél előbbi kieszközöléséért. Ennek következtében a' jegyző bemutatá azon t. cz. urak névjegyzékét, kiknek aláírasi iver küldetett. Szintez alkalommal több ivtartó beadta aláírasi ivét 's mivel már a' bemutatott ivéből kitűnt, hogy 2000 pft. fedezése biztosítva van; t. ns Baranya és Somogy vármegyékéknél, sz. kir. Pécs és szabaditkos Mohács 's Kanizsa városoknak, ismét több magányosnak küldött, de még eddig vissza nem érkezett 26 iver biztosan föltehető, miként ezeken 1000 pft-nál több van aláírva 's ezen ivek még csak folyó e. május hónapban a' tisztelegyek közgyűlései befejeztetése után fognak visszaküldetni: a' társaság magát eként alakultnak nyilvánítá; a' nm. m. k. hianács pedig folyamodásilag ezen vállalat létesítéséhez kívántató engedély-adásra megkéretett.

7ik sz. Előadotván, miként többen aláirt illetőségeiket fizetni kívánják, Jaeger János társulati pénztárnok ur megbízatik: hogy a' fizetni kívánóktul az illetőséget vegye föl. —

8ik sz. Az előleges munkálatot teljesítő mérnökre nézve megállapított: hogy ez csak olyanra bizassék, ki már valamely vasuti vállalatnál működén, kellő gyakorlattal 's ismérettel bir, és hason minőség valamint gyakorlatság esetében hazai mérnöknek legyen elsősége, miért is még az engedély elkerzése előtt a' budapesti Híradó, Hetilap, Hírlap, Jelenkor és Pester Zeitung című lapok útján fölszólítandók a' mérnök urak, hogy ki e' munkák teljesítését magára kíváná vállalni, az irományai bemutatása mellett magát f. e. május 10kén az igazgatóságnál jelentse. —

9ik sz. Nagy Imre jegyző jelenti: miként t. ns Baranya és Somogy vármegyéknek ugy Pécsvárosnak a' pártolást 's részvénytérést kéro folyamodások beadotván, az egyesület kérelmének teljesítése határozatott el. Miis tudomásul vétetik.

Erre következőleg tartott az igazgatósági gyűlés 1846. eszt. martius hó 25én Czindery László főispán ur elnökle alatt, Blauhorn Mihály, Pajnády József, Jaeger János, Reid Ferdinánd, Hainer Ignác, Nagy Imre igazgatósági tagok 's ismét több t. cz. részvényes tag urnak jelenlétében. —

10ik sz. A' jegyzőkönvek 's főhelyre engedély-adást tárgyzó folyamodás fölolvastattak.

11ik sz. Elnök ő mélt. azon örömteljes hirt közlé: miként a' vállalat Bécsben és Pestbudán nagy pártfogásban részesül 's több nagy tekintély irta 's irandja magát alá. Mi is örvendetes tudomásul vétetett.

12ik sz. Vallau Mária Károly vasuti mérnök ur f. e. febr. 24. Rajkáról irt levelében ajánlja ezen egyesületnek szolgálati készségét, ha a' vállalat létesítése reá bizatnék. Válaszolatott neki, hogy f. e. május 10re levén kitűzve a' csődület, az egyesület szivesen veendi, ha okiratai bemutatásával ekkorra magát jelenteni.

13ik sz. A' szükséges nyugtatványok 's meghívási jegyek kinyomatni végeztek.

Legujabb felföldözés. (Beküldetett.) Magyarországnak is támadt Columbusa, ki a' nélkül hogy a' tojást élire állított volna, egy egészen új, eddigelő ismértelen irányát találta fel hazai másod-folyamunknak (a' Tiszának) 's ezzel nevezetessé tette nemcsak magát, hanem a' Gegenwartot (a' német Jelenkort) is, mellyben a' csodálatos felföldözés közrebocsátott. Ugyanis említett lap 190dik számában a' Gegenwart vezércikkirója Sz—y (a' Bp. Híradó 's P. Zeitung hű drabantja) a' tiszafolyami mozgalmakról értekezvén, a' dunatiszai esatorna jövőjét, sőt szükségességét onnan mutatja ki, mert — ugymond a' tolmácsló Columbus — legujabb eredménye azon felföldözésnek, miszerint a' Tisza egész Tokajon felül, igen hihetőleg azonban egész Sátoralja-Ujhelyig fölfelé gőzössel hajozható, a' Debreczenben aug. 7kén alakult tiszagőzhajózási társulat. Nem akarjuk boncolgatni, milly szempontból 's milly térképen indult a' vezércikkiró azon dunatiszai esatorna szükségessé kimutatásánál, melly az ő új tiszafolyami irányja szerint volna vezetendő, röviden csak arra figyelmeztetjük őt, mielőtt czikkében technikai dolgokat fessegetne, pillantson Magyarország földképére 's látni fogja jelen esetben is, mikép Sátoralja-Ujhelynél sem Tisza, de még Bodrog sem foly, hanem a' Ronyva 's a' Bodrog majd egy, a' Tisza pedig több mérföldnyire van föle. T o k a j i.

A' helyét vállaltétt követő dunamelléki egyházkerületnek, szabadon Kecskemét városában tartandó közgyűlésre folyó 1846ik évi október 5kén fogja kezdetét venni. Az ezt megelőző napon főtisztel. Polgár Mihály urnak superintendensi hivatalába igtatattasa fog végez menni. B á t h o r y G á b o r m. k. egyházkerületi jegyző.

A' kisdudovó int. M. O. terj. egyesület folyó 1846dik évi augustus 27kén délutáni 4 órakor t. Pest vármegyeház teremében tartandja ez idei nyári rendes közgyűlését, mellyre a' t. cz. alapítók, rendes részvényesek 's minden ügybarát tisztelettel meghívatik. Stuller Ferencz egyesületi titkár. E n e k i s k o l a. A' pestbudai hangás z e g y e s ü l e t k o r m a n y a a l a t t i n y i l v. é n e k i s k o l a r e s z v é n y e s e i a t t a l t e k. Asztalos Károly ur egyesületi alelnök előlélese alatt f. é. aug. 2kán tartott közgyűlés alkalmakor a) jelentetett: hogy az énekiskola növendékei legközelebb lefolyt iskolai évben nyert tanításból mult júl. 31. s. aug. 1jén dicséretesen állák ki a' nyilv. vizsgálatot; melly alkalommal azoknak névsorából kitűnt, hogy azon évi összes növendékek száma: 125re terjedett, és pedig az ifjaké 61, a' leányoké 64 egyedre. — b) Ugyanezen vizsgálat végén az egyesület részéről jelesebb növendékeknek 20 darab ékes kötetű hangmú osztattott ki jutalmul. Nemkülönbön nm. gróf Széchenyi Istvánné szül. gr. Seillern Crescence grófnő kegyes ajánlédéből egy remek faragvány elefántcsont kép 's egy női ruhaszövet, — t. Rosti Albert ur küldeményéből két darab kettős arany, — t. Petrichevich-Horváth Lázár ur kegyességéből 8 füzet kepek, — s Major István esztergomi professor küldeményéből 20 darab tájkép, 's népevelést tárgyzó tankönyveiből 4 darab; — c) határozatott: hogy jövendőben az elméleti vagyis két első osztálynak mind két nemű növendékeit egy tanító, a' gyakorlati vagyis két utósó osztálybeliket a' másik tanító tanítsa. — Jövő iskolai évre a' beiratások f. évi sept. 14kén, a' tanítási leczkék 21kén kezdetnek meg. — Közli Mátray Gábor énekiskolai igazgató.

Budapesti napló. (Aug. 27kén.) A' P. Hírlap egy „a' nemzeti színház és a' magyar hírlapok“ címzetű czikket közöl legutóbbi számában érdemteljes 's köziszteletű férfiak neve aláirtával. Előállítatik ebben azon viszony, mellyben a' nemzeti színház 's a' hírlapirodalom egymással szemközt áll, miszerint „csaknem az összes journalistika megegyezni lát-szik azon igyekeztében, hogy folytonos korholással a' főigazgató állás-át minél kiálthatanabbá tegye 's ez által a' színház jövője iránt aggodalmat keltsezt. Ambár e' napló írója az illeto vádat magára épen nem veheti, felhivatva érzi mindazáltal magát ez ügybeli nézete nyilvánítására: A' tisztelet férfiaknak igazát látja, mennyiben a' tiszta önzelen 's rendíthetetlen egyszerűtetből működő mélt. gróf igazgatót mindennemű megtámadástól mentek ohajják, mert a' tiszta kezelés érdemében őt senki fölül nem haladta; ellenben mivel a' nemzeti színház olly tulajdon, mellynek ügyéről minden, ki e' nemzet tagjának jogosan tartja magát, véleményt adhat 's e' vélemény-nyilatkozat legczélzserűben a' hírlapirodalom

utján történt...
lyen az — e...
sek nem sok...
szükség min...
nél hiszünk...
gyeket közki...
tók azon ro...
dezősög fig...
megjelentek...
rodalom ne...
közvélemény...
esetekben n...
sem azon cz...
hanem igen...
sének, hogy...
zetnek, hane...
ovakodják;...
tot kívánunk...
jöhetne az ig...
regként más...
tekben mük...
fondorkodás...
hijányok illy...
nem orvoslá...
bizodalma e...
ő saját tisz...
tartott — k...
kellő czélj...
tárgyalásba...
veltség sem...
győződésün...
lonyeinek ig...
mindig ügy...
vó 's rendez...
mi rágalma...
egymás ir...
megróni az...
seket; ugy...
tanúsítvány...
A' magyar...
állott rész...
Pestmegye...
vizsgálás v...
sokból első...
részvényre...
részvényes...
gyarapítás...
ban tetszés...
nyomatás...
geti öszves...
zetesen 2d...
Hir szerint...
p. ft. évi díj...
budai takar...
felolvastat...
resztitvén...
lászvárosi...
lejen fog m...
a' második...
— Három...
ságozási er...
és Ungar...
ván innep...
ló tehetség...
hallotta, á...
a' dolgot...
nepl a' tes...
ra alapítók...
föltétel kif...
gánk is fo...
is bokorbu...
kött 's mos...
kalmat; az...
ujra minél...
egy jelen...
lenczházi...
dig kettej...
egy kisvár...
kor lovara...
lovagjatek...
vázstetel...
rul. E' jár...
Ugyancz n...
sáról utaz...
vásárunk...
háló is jár...
által javas...
össze, m...
ról bővebb...
retű gyap...
ft. Dohán...
hatni még...
val két; Sz...
szükséges...
lég van '...
kapkodna...
mint a' só...
végén. A' j...
letben is...
mint előb...
sétől m...
14 ft. Gab...
11—15v...
2395 jök...
Bécs felé...
melly jitt...
sok, hog

utján történhetik, nem látja veszélyesnek azon eljárást, melyen az — egészen véve — indult, mert hiszen egyes kitéréssek nem sokat nyomnak a latban. Nyilvános ügykezelésnél szükség mindennek világosságra jönni, s csak a világ fényénél hiszünk minden igazgatóságot képesnek arra, hogy az ügyeket közkívánatként megfelelőleg kezelje. Nem is hanthatók azon rozsáló észrevételek, mik ittott jobbadán a rendezőség figyelmeztetésére, nem ritkán méltán korholólag megjelentek, egyenesen az országos főigazgatóra: a hírlap-irodalom nem mindig csalhatatlan irányadója v. irányítója a közvéleménynek, gyakrabban ennek csak kifolyása; tehát illy esetekben nem a hírlapok adnak irányt a közvéleménynek, sem azon czélből hogy ama hasznos intézet jövőjét aláássák; hanem igen is nyilatkoztak illy módon mi nem tetszik a közönségnek, hogy attól mint oly dologtól, mely nemcsak az intézetnek, hanem az általa előmozdítandó ügynek is ártalmas, ovakodjék; ennek pedig így kelle történni, s ha jobb fordulatot kívánunk, így kell jövőre is; mert máskép 's' nem ritkán alig jöhetne az igazgatóság olly dolgok tudomására, melyek féregként rágódának az ápolandó intézet létén, hanem ha a rejtekben muködő ármány, eselszövény, hatalmaskodás, holmi fondorkodások 's' a közönség nagyobb részénél igenis sejtett hiányok illy módon adatnak elő, nem rosz szándékból, hanem orvoslás végett. Tiszteljük az egységemet, kit a nemzet bizodalma ez ügy élire emelt 's' épen azért kívánjuk is, hogy ő saját tisztaságában 's' erélyességében minden — nagyinak tartott — kicsinyiség fölött álljon; lásson tisztán 's' az ügyet kellő czéljára vezérelje. Ennélfogva a nélkül hogy bővebb tárgyalásba bocsátkoznánk — mert hiszen a tisztelt intéző szövegség sem bocsátkozik részletekbe — szabadon azon meggyőződésünket nyilvánítanunk, hogy: a nyilvánítság közlönyeinek igazság érdekében kellően beszélünk, a dologhoz mindig egyszerűtettel, habár talán nem mindenkor az ügyivő 's' rendezőség inye szerint is, szölkak 's' fognak szólni; holmi rágalmaszások ellen önmagok levén a legjobb ellenőrség egymás irányában. Részünkről miként nem mulasztjuk el megróni az intéző felszövegnek aligha szemebetűnt viszádséket; úgy örömmel üdvözöndjük az igazgatóságot minden tanúsítványánál a haladásnak 's' a fényes jövő küszöbén. — A magyar — most már nemzeti — színház fenntartására fenállott részvénytársaság mult vasárnap tartotta közgyűlését Pestmegye teremében, 's' végszámadást még bővebb megvizsgálás végett külön bizottságnak adta által. A számadásokból első tekintetre kiűnt, hogy 100 részvényen túl egyegy részvényre öt forint fölölleg maradt, mely osztalékot több részvényes előleg is a nemzeti színház nyugdíj-alaptökeje gyarapítására sziveskedett ajánlani. — A nemzeti színházban tetszéssel fogadott szomorujáték „Gritti” Szigligetitől nyomtatásban megjelent, ára 30 p. kr.; ez első füzetet „Sziglieti összes szömmüvei” cím alatt a többi is követendi; nevezetesen 2d. füzetül a Rab még szeptemberben jelenik meg. — Hir szerint Hollósy Kornél a. a. nemzeti színházunkhoz 4000 p. ft. évi díjjal már szögöve van. — A mult vasárnap tartott budai takarékpénztári közgyűlésben az intézet alapszabályai felolvasatván elfogadtattak, egyszerűsind hivatala rendszeresítetté, tisztállomásaira csöd hirdettetett. Szállásul a halászvárosi Siebertház bérelteték ki, hol a pénztár october elején fog megnyitattni; az első befizetés october 1—15keig, a második jövő 1847dik évi jan. 1—15ig határozatott meg. — Három collegánkat egyszerre lepte meg azon kis újdonságosági enyelgő szeszély, t. i. a P. H. ban, az „Eletképekben” és Ungarban; miszerint hirdetik, hogy mi mult szent István ünnepélyén álgudurogásokat hallottunk, 's' irigylük haláló tehetőségünket; közös sajnunkra biz azokat egyikünk sem hallotta, ámbár döngés mégis volt elég hallható. Annyi való a dologban, hogy e nemzeti ünnepet mindig nagy zajjal ünnepli a testvér két főváros, 's' mi anticipando ez évült szokásra alapított újdonságosabb ódonságunkat az esőzáradéki föltétel kifeledevel. Egyébiránt illy rökát már tisztelt collegánk is foglak 's' várjanak csak jövőre, majd kikergetjük mi is bokorbul a nyulat. — A dologházából két jó madár kiszökött 's' most szabadon szállong, használva a szép vásári alkalmat; azonban Pest város egyenruhás madarászai aligha ujra minéltőbb kalitkába nem kerlik őket. — Budán ismét egy lelenczgyermek vitetett a városzházhoz: halljuk, a lelenczházi terv létesítésén is sokáig vajudik a fővárospar. Pedig kettejökűl csak kitelhetett volna már! — Mult vasárnap egy kisvárosi csábijelenetnek volt tanuja fővárosunk; a lovarkör lovarai nagy komédiái zajjal járták be az utcákat, hogy lovagjatekukra népet csödsítsenek; meg nem foghatjuk e művészetet, mely Budapesten is illy kacagató járdalatra szorult. E járdalatot hir szerint az előjáróság már eltöltötte. — Ugyanaz nap reggel négy gőzös indult el egyszerre állomásáról utazókkal 's' teherszállítvánnyal rakodtan; mely jelenet vásárunk élénksége tanúsításul szolgál; hát ha majd vasutáló is járul a gőzhajózási közlekedéshez és a gr. Széchenyi által javasolt utesillag kisugárzik Budapestről 's' itt pontosul össze, minő életképe leendő ez ikervárosnak? — Vásárunkról bővebb tudósításul adhatjuk, hogy az igen finom egyinyireti gyapju 80—102p. ft. jával fizetettük; a középserű 54—80 ft. Dohány szerfölött kevés, kivált szivarunk valót alig találhatni még legjobb ár mellett is; a debreczeni 15—26 ft. jával kél; Szegedről nem hoztak. A finom ágyitoll elkelt; a közönséges 1/3al olcsóbb mint Medárdvásárkor; ebből tehát elég van, de mivel a közönséges házasság után kevesen kapkodnak, a közönséges toll is halomban hever eladatlanul, mint a sok szegény pártás hajadon a lakodalmatlan farsang végén. A juhbor olcsó 's' nem csuda, mert a közönséges életheben is elég birkával találkozhatsz; párja 1 1/2 ft. tal olcsóbb mint előbb. A nyers bőr is csökken ámban, mert a nyersegtől megválni korunk feladata. Olaj ára 12 ft.; tisztítotté 14 ft. Gabona kevés van a vásártéren; a buza pesti mérője 14—15 ft.; rozsé 9 1/2 ft.; zabé 4 1/2 ft.; árpáé 6 1/2 ft.; tengeré 6 1/2 ft.; eiszózsir mázsája 42—45 ft. E vásár alatt Pestre 2395 jökök 's' 4178 tehén érkezett; nagyobb része tovább, Bécs felé hajtattott; így járt azon 1967 löny sertésnyáj is, mely jitt akart meglepedni. Azt mondák némely vásárosok, hogy ezután a sovány sertésnek csak u lesz kelete ha

énekelni tud; (ez is életdrágaságra mutat annál inkább, mert makk is igen kevés van országszerte). Szomorú kilátás, mert emberi emlékezet óta egy sem bírta többre vinni rőfögésnél.

Amerika.

Corrientes tartomány Entre-Riossal szerződés, a Rosas kormánya irányábani ellenállással felhagyott. Paz tábornok számüzetett. Paraguay vissza szándékozott lépni a vitától, úgy hogy a közbejáruló hatalmak onnan többé semmi segélyre nem számíthattak. Az angol 's' francia hajók készületeket tőnek Parana elhagyására.

Ecuador és Ujgranada közt hihetőleg háboru üt ki. Ecuador kereskedelmi érdekei szerfölött sokat szenvednek a dolog jelen helyzete mellett. A kormány minden éptestű férfit hadi szolgálatra kénytel 's' a kókuszültetvények épen legcriticusb időben munkások nélkül vannak. A kereskedés pang 's' az élelemszerek ára iszonyuan felszökkent, miután a szállításra szükséges máhásak és öszvérhajtók hiányoznak. — A kormány egyébiránt szükében van a pénznek és senki sem hajló neki kölcsönzeni. Minden módot megkísérte már pénzüszszehajházásra, de ugyszólván minden kísérlete meghiusult. Peru és Bolivia, valamint Chili nyugottan vannak. Az utóbbi országban legközelebb megkísérlett zendülésnek semmi nyoma többé.

Az egyesült státusokban jul. 27kén a vámtariffabill a tanácsban keresztül ment 28 szóval 27 ellenében. Jul. 31én az elnök aláírása szentesítette azt.

Anglia.

Irlandi tudósítások a burgonyakór fölött mind szomorubban hangzanak; az idei termés sokkal roszszabb a mult évinél. Itt Russell kormánya helyszerű 's' ideiglenes rendszabályokkal nem fog eleget tehetni a közszükségnek, mint Peelé a mult évben. Skóziában is terjed a burgonya kórság, csak hogy sokkal kisebb mértékben.

A Sun szerint Napoleon Lajos herceget Livornóban elhunytatja halálának híre annál keményebben sújtá, mint hogy, daczára minden törekvésinek, az engedelmet halála előtti még egyszeri megláthatására nem nyerheté meg. Mint tudja van, a francia kormány nem akart neki erre adni engedelmet, noha kész volt megígérni, miszerint haladék nélkül viszatérend hamvári fogságába.

O' Connell győzelme a „fiatal Irland” fölött, miután a kathol. papság határozottan mellette nyilatkozott, mostanra tökéletesnek látszik. A fiatalirlandi lap „the Nation” a repealegyeleti olvasóteremből kizárattott. A dublini várostanács Dániel fiát, John O' Connell, egy diszlakomára szándékozik meghíni, mert ő volt első oka 's' alkalmá a hevesdiek repealegyeletből kiléptének. Az ujjab nemzedéknél azonban az anyagi hatalom tana számos követőre talál 's' bizonyos Meagher nevé, egyike a fiatal Irland szövezőreinek, azt már gyakorlatilag is alkalmazá, bizonyos kapitányt, ki O' Connellnek buzó pártbíve, nyilvános utcán botalt ütven meg. Egy lap ezt az „első ütés” nek nevezi. — Más részről az oraniai egyesület ellen hozott parlamenthatározat megszüntete után, az orangisták Irlandban ismét mozogni kezdenek. Aug. 12kén Enniskillenben nagy járdalait valának tartandók. Közhiedelem szerint Enniskillen gróf, mint Cumberland herceg utóda, volt pártfőnökül kiszemelve. Daczul e nem épen örvendetes jelentéséggel, a kormány Irlandot sokkal kevésb hadiköltséggel véli a legközelebb télen kormányozhatni, miut az utóbbi husz évben történt. E miatt kapott két Irlandba rendelt ezred ellenparancsot.

Franciaország.

A parisi kir. törvényszék vizsgálatot rendelt a király haláláról legujjabb elterjesztett hírek kutforrásának kinyomozására. Négy parisi hírlapszerkesztő hivatott e végre az ezen ügy miatt megbízott bírák elibe. — A Henry eleni pairudvar-bizottsági vizsgálat teljes folyamathabban van. Kisült, miszerint a gyilkos merényre általa használt pisztolyok korántsem zsebmordályok, hanem olyanok, mik 100 meternyre visznek. — Aug. 10kén fizette le Rotschild az 1844ki francia (200 millió franknyi) kölcsön utolsó 10 milliónyi részlegét. — A római közbocsánat következtében hazatérő olasz menekvők, mennyire szüköségük van, a francia státuspénztárból nyernek uti gyalomlást.

A parisi 's' versaillesi tanodalmi jutalomoztás aug. 12dikén ment a Sorbonneban véghez. Nem azon esend és rend bélyegző ez ünnepélyt, mely a németországi hasonló iskolai szertartásokat bélyegezni szokta. A mint a zenészek megjelentek, a növendékek a marseillaisét kívánták. Ez el lón játsza. Guizot belépett; tetszés nyilatkozatokkal fogadták őt. A J. des Débats hivatalos jelentése így hangzik: „Guizot ur hálafelelő fejével bicsezen vagy bölintott. Alig bocsátkozott székére, ujjal a marseillaisét kívánták 's' játszani kellett azt 's' a hivatalos jelentés megjegyzi: „maga Guizot ur tetszésre tapsolt az első hangoknál.” A Patrie a hivatalos jelentésbe ezen szavakat csuszattja: „Guizot ur a marseillaise utáni ismételt vágyat 's' ennek indokát eleinte ugy lát-szik nem fogá jól fel. Több növendék Vid. Károlyból ama daltörödéket is hangozgatá: „Jamais l'Anglais ne régnera

(soha angol ne uralkodjék)“ s a National így vélekszik: Guizot ur e' czélzásra nem épen barátságos képet mutatott. Ezután Salvandy közöktatási miniszter (kit az afrikai nap-sugár kissé megbarnított) egy beszédet hallatott, melyet, mint a National állítja, kissé ingatag 's' remegő hangon olvasott. Erre a jutalmak osztattak szét. Salvandy fla jutalmat nyert, ugy szinte Hugo Victoré is, mindkettőt erősen tapsolták meg. A Constitutionnel végül megjegyzi: Guizot ur ezen izgómozgó gyülekezethől nagyon is jámbor lisieuxi választóji közé kívánkozik.

Hallomás szerint Guizot terve vagy ohajtása: az új kamrát arra bírhatni, hogy az idővesztő válaszfelirati vitakozásokkal hagyjon fel. Angliában a parlament - nyitó trónbeszédrei válaszfelirat mindig az első huszonnégy órában indítványoztatik 's' gyors vitálás után megszavaztatik. Franciaországban ellenben a válaszfelirati vitakozások gyakran több hétig (a magyarországi gyűlésen több hón. is) tartanak 's' ezek kimenetelétől függ nem ritkán a miniszterség léte. Kétkednek: vajjon hajlandó lesz é majd a kamra hagyományos szokásáról lemondani? — A Journ des Débats tunisi levelezője írja jul. 16káról, miszerint „Dante” gőzös 's' azon hadibrigg, melyet a francia kormány a tunisi beynek ajándékol küldött, nem sokára nevezett városba érkeznek. A bey szolgálatában álló francia tiszték folyvást a Franciaországban divatozó egyenruhát viselik 's' a tunisi kormánytól, számtalan ajándékon kívül, igen nagy zsoldot nyernek. Aumale herceg, ki a bey hadserge fölött szemlét tartott, ezek viseletével meglehetősen elégtlennek mutatkozék. Fölszereltesök ugyan még sok részben hiányos, de rendeztetésök első éveiben Mehmed Ali 's' a nagyur katonáji sokkal alacsonyabb fokon állottak, mint a bey csapati. A francia kormány 's' tunisi bey közti kölcsönös udvariasságok jellemzők e pillanatban, midőn Tunis és Tripolisnak Egyiptussal egyesítettése iránt komoly szó készül a fényes portai tanácsban.

Algir tartomány magasb hivatalnokai hozzá vannak szokva évenként a nagy forráság idején követválasztás vagy betegség ürügye alatt Afrikát tömegestül odahagyni. De a kivándorlás soha sem történt olly nagy mértékben mint az idén. Abdelkader e' közben marokkai menhelyén marad, de nem munkátlanul. Tudniillik

Csak alkalmat lesve, hogy ismét lóra ülhesse, nyilatkozványokat osztogattat előbbi alattvalóji között. A pillanat kedvező most a fanatismusra hivatkozásnak, mert most kezdődik a ramadan 's' ezzel azon időszak, melyen mindig zendülések fordulnak elő. Hiedelem szerint az emir a szent-bőjt végén ismét harcmezőn álland. De a lázadó törzseket a francziák utóbbi időkben annyira megleckézték, miszerint aligha sikerülend Abdelkadernek valamit kezdeni. Algir tartomány egyébiránt ugy szölván valamennyi kerületében nyugott. — Az algiri sajtónak igen sok a baja kétséges helyzetében; elvileg fel van ugyan mentve vizsgálati korlátoktól, tényleg mindazáltal még sem szabad. Im egy példára. A tulajdont szabályozó számos törvényhatározathoz legközelebb egy k. rendelvénny járult, mely a népségben nagy ingerültséget okozott. Egy algiri lap e tárgyban élénk bírálatot kezdett. A hatóság tüstint elültá a bírálatfolytatást 's' a többi lapnak is meghagyá, hogy semmiféle sarkalatos intézkedés fölött polemiba ne bocsátkozzanak. Az illető hírlapon más nap a letiltott cikkek helyét tiszta fehérség pótolá, mi a várost nagy ingerültségbe hozta 's' tüstint petíto határozatott ama rendelvénny ellen.

A király Euból Párisba viszatérvén, a kamrákat személyesen nyitotta meg. Tizenhat éves kormánylata ünnepeére 502 elitéltnék, kik magukat fogságukban jól viselték, megkegyelmezett, büntetésöket vagy egészen elengedvén, vagy ezt fokozat és időtartóssági tekintetben enyhítvén.

Aug. 11kén este Henry József a Conciergerieből a pairudvari külön fogságba vitetett, ugyanazon börtönszobába, hol Lecomte ült vala.

Dánia.

A schleswig-holsteini öröklés-jogfölötti vitakérdésben foglaltató bonyodalmak 's' ennek következtében fölmérülhető veszélyek elhárítására az Itzehoeben öszszegyülekezett schleswig-holsteini rendek jul. 27én elfogadták Balemán követ indítványát, miszerint a tárgyat a német szövetséggyűlés elibe terjesztvén ennek közbenjárása kérésék ki, hogy így a holsteini státüsöröklés ez utóbbinak jogai sérelme nélkül állapíttassék meg. A kir. biztos eleinte semmi ellenvetést nem tón e' részben, később azonban ujjab utasítások következtén, ezen tényét a Rendeknek alkotványellenesnek bélyegezte 's' a gyűlést oda is hagyta. Erre aug. 5én a schleswig-holsteini Rendek, miután felhatalmazványaikat viszavették, Itzehoeból eltávoztak. Állítólag megható pillanat volt, midőn a jegyzőkönyv felolvasatása után egyik követ a másik után fölkelt 's' jegyzőkönyvbe iktatandólag kijelenté, hogyan és miért hagyja el Itzehoet 's' aztán elnök Weise kinyilatkoztatá, mikép a felho-

